

تاریخ و بر نظر

ایسی تادیق فرموده طوفانیدن سوز با شلاب، نوع علیہ السلام اوغلی یافت
نی هالایا تاندرنگه هقارگانی و اووندا یافتنی بر بنی اوغلی نوزغولوشینی
اوونیک ایینی - نوردک - دیب آتا غانی یازادی .
یالیت، اوز اوغوللرینی - هالایا نیک - برار هیلغہ سیکه برلا شتر
اوزی و خورن عمر کورگانی بیلدیرار ایکان یافت، اوز هیا تیدا اوغوللرینی
ازنی تیل براب سوز لاگانینی کورگاندور، بولرینی تیلی شوقدر فرق ایکان ایدیکه
بر - بر لایا سیکا تر جان کیر ماسه بولما ایدریغان بر حال یوز برگان دیددور .
تورک لر ایسه تیانشان تا غلری ایدریغان بولریم کور پاییب
بر بنی قیلمه تشکیل ایکاندور . فقط، باشقاردن فرق شول ایدیکه؛ بارها
قبیلد لر بنی بر لری بر جان کرمان حالدا سوز لاییب بیلور ایدیر .
شونیکه هون تیل مصدری کوزدا تورلوب بوقبیلد لرینی باره سیکا - نوردک -
دیب تانیش بدن آبریم حال لردا قبیلد کسی بید تمیز ایتیلور ایدی .

زمان لر اودی . صحابی ، بریم وحشی تانلیکان ، علم - معرفت ، مدنیت
دن محروم بر لکان چینگلز استیلا سی استیلا مالغان تورک آماق لری اوزی
نیک مویته ، علم - معرفتی بدن تانلیدی . بو مدنیت ، علم - معرفت آلدریا
چینگلز فقط بر ، قارا کورم صاهبی ، صحابی ، وحشی حالندا ایدی .
اوز کورگانی پاییب بو ، مدنیت لیک ترک آماق لری اوستیدا ها کیتی نی
دوام یقیدری ایسه ده ، هفتای دیگان اوغلیکا نوبت کیدکاندا تورک
اقتدوری

قبیلہ لری نیمہ مدنی . علم - معرفتی گونا گویا نایب حاکمیت سورما قدر اوزگا چارہ سی
 قالمگا نایبکا توشکان ایدی . بنا برین تورک معارفینی یوکسا لیرمک اوچون اوزی
 و غزینسی قوشلوی . آتاسی چنگیز کبی علم کیشیلرینی اولدوروش اورنیگا -
 روا جلا نیتیا اوچون کینگری لیک بیری .

هفتای تیلی یاکی هفتای ادبیاتی .

زلفانی علی شیر نوائی گه پتیب کلیدی . دولت ایسه چنگیز اولاد لری نامیگا منسوب
 ایدی . افسا چنگیز اولاد لری هم هفتای بائسلرگان علم - معرفت سیاستی گه کارشی هفتدی .
 ملکه دوامه ایچو اباردی . حتی بو خانان گه منسوب هیله بابی قرا ، الخ بربک کبی
 پادشاه لری هم ایچینی علم قورعلیغیگا آندی . علم لیک کیشیلر گه بخشی اورون ، مرتبه لر زخم
 بیری . پتیبلیک استاذیمز میر علی شیر (نوائی) هم اوشه زمان دایتندی . اوز
 ریجا دی بجهه نیایگه تانیلی .

الخ متفکر ^{ایچینتیشور} ، اوز هیاتینی علم گه باغیشلادی . ایجا دلرینی هدف سز اشعار
 ورفه لری ایچو کالینی دس سافلا نشی بولون ، تورک قومی ن ادبیاتیگا اساس قورون
 بولون بولون ادبیات ن دنیا گه تانیما قفا کیریشی .

صنایع ایچو ایدیلری بوشلگا کیمدی . ادبیاتیزی فارس ادبیاتیدن آریب -
 مستقل توشکد بیانی حالیکه کینتردی . زمانه میدیا فارسی چه یازما قدا بولگان
 قلم صاحب ^{ایچینی} تورکی یازما قفا چمویردی . اوزی ایسه ، ادبیات بانهدا
 گوزل نمونلر گورسانیب خلقتی گه اورنگ بولوی . نتیجه دا ، فارس ادبیاتیدن
 نه قدر (نه قدر فرقیز بار لیلی) ، بلاغت ، فصاحت دا اوستونللیغیز ، خلق تیلی داگی

بابتی لریننی بر - بر سانش برون ادبیات صحیفه لریدا کور سادی . محاکمه اللغات
کتاب لری بو کونغه قدر قیمتی نه تورنوب کیلما غدا دورکه . زمانه لرین قلم صاحب لری
منظر لریدا حاضر دور .

بو جبری حرکت ، دوست - دشمنی نیل آهیش گاهم امکان بر مادی . چونکه
کتاب . هر بر معارضه گه جواب کامل بر ما قدا ایدی . تسلیم بولما قون باشما
چاره هم یوقا ایدی دیک استاذمیز قازاندی .

هر بر قوم نی ادبیاتی میدان گاه حقا رایگان . اوشه قوم گه منسوب بیلین لر هم
تصدیق لامانی نه عصرمیز نینک دیمو قراطیه اصولی هم قبول قیلما ندرور . انخ استاذمیز
اوشه زمانه ده دیمو قراطیه نی باشلوب یبارغان ایدی . یازگانلرینی و ادبیات نه
کلیتوسی داغی فعالیتی نه تشبیه ایتب قالدیرماق ادهون و ادبیات گه نام
قومیاق نیتی دا بر بیغین هیا قراققا توغری کیلدی .

بو بیغین گه اشتراک ایتکوجیلر تورک نینک اوشه وقتداگی 22 آیمانی جمع بولماغی
لازم ایدی ایسه ده . آیماق لرینی باره پاس بیتیب کیلدی . اورتا آسیا تورک
آیماق لرینی حاضر بولگان بولسه لرهم آذر بایان ، روم ایلی تورکلری ، بلغارلر و
تاتارلرکمی بر نیجه قبیله لر فائز ایدیلر .

استاذ ، بیغین نی موجود بولگان لر برون اوتکوردی . استاذ نی یازگان نمونه
لری تصدیق لاندی . ادبیات گه . ترک ادبیاتی . دیب نام بریش عقیدا استاذ نه
اوزی معارضه کیلدی . مثلاً : " 22 آیماق جمع بولوب قرار قیلاس ایمان ، برنگان
نامیمز کالات گه ابریشمایدی ، دایما معارضه گه معروف قالیب موجودینی هم
یوقالیب کیشی گه سبب بولادی . دیکان فکر لری درس ایتیلیب ، استاذ نی
اوز لری نام قومیاققا مرفص ایتلیدی .

تورک لیکنی تشکیل آنتیب تورکان قبیلہ لرنی حمہ سی موجود بولسا ، ادبیات نامینی ، تورک ادبیاتی ، دیب آتاماق مکن ایدی ، مادام کہ ناقص لیک موجود دور ، عمومی نام برہمک ہم مکن ایس دور . ایکینی طرف دن بیغین دا موجود آیماق لرنی برہنی نامیگا آتالسا ، نریگی برہنی کمسیتیپ تو بولگان بولور ایدی . سونیت اوچون ادبیات گج صحیح علاقہ سی بولماگان ، ب طرف برنام قومیاق اوچون . چغتای . نامینی آشکار قبیلہ سی . بو نکر هر طرفلامہ توغزی ایدی . گرچہ چغتای اوقوش . یازش دن محرم حتی ترک تیلینی بیلماگان مغول ایدی ، ادنی بو قدر الخ نام گہ نیمی نسبتی بار ایدی ؟ دیگران سوال گہ اولاد چغتای ، سواد بیات ز رواجی گما طرفدار ایدی . صونترہ دولت خزینہ سی بدون یاردم بریدی . و نہایت تورک آیماق لرنی مکن چچ بولا آلماگان اوچون غایب لراوستیدن حکم قیلماق امکانی ہم یوق بولگانیدن . چغتای ادبیاتی . نامی برہنی گہ توغزی کیلگان دور . یہ برترلی ایضاح برہنہ سار . نوائی ادبیاتی ، دیبلسہ ہم جائز دور . استاد اوز مقصدینی شرح قیلیب بوندای دیدور :

دداگر بر قوم گریوز چغتای مینک دور ،
 معین تورک اولوسی خود مینک دور .
 آلیب من تحت فرمانیدا آسان ،
 ہر یک چیکای خطای دن تا فراسان .
 فراسان دیدیم ؛ شیرازو تبریز ،
 کہ قیلیدور انی کلکیم شکر ریز . «

دیب خندہ قیلگان دور لور . بز بوگون اوز بیک نامی بدون مشہور دور فر ادبیاتی
 ناصہ سندن یوقا دیدائی ادبیات گہ باخلق دور فر . اوز ولما یز ، بوز ولما یز ،
 حمایہ قیلماز ، روا جلا نذر اوز .

حال - حاضر را آیماق لرشیوه سی اعتباری بدون آیم - آیم ادبیات نام لرگی باغندنگان بولسا،
 تیل معدوس اعتباری بدون همان نوائی هفتتری تا و گیدلان - معین تورک اولوسی - گکا
 باغلق دور مز - بوگون شیوه اعتباری حکم فرما دور - اوتموش گاکراسار سدهین دن
 تارقیب خراسان غجه بر لرداگی آیماق لر نیز اوقوب - نوشونگان ، قیمت برگان ، والیغ متفکر نیز
 گه ایرگاشیب کیلگان قلم صاحب لری هر بر آیماق ده موجود دور لر .
 مثلا : اوغور اوت ایکی مقامی - دیب آتالگان موسیقیانی اساسی نوائی گاکا باغدنسا ، اوند
 او قلوب تورگان شعر لر هم نوائی دیبا که شاکرد لری نیقی شعری دور .
 خوقندگ کاشغور دن کویوب باریب ایر عمرقان تبه سیکا کورگان اوغور شاعری - خصلتی -
 نه بر غزالی نوز او چون او قویلیغا :

« جا پگوم قیلد هوس میداندا چوکان او نیاماق ،
 باشنی او شلوب - کوی دیک - مین استادم جا او نیاماق .
 فکر زلفی کو کلم ایچرا سادی یوز تشویشیم :
 اول سبب دندور - گکا - موندانغ پریشان او نیاماق .
 باغیان ، توقیل غنیمت سرو ایدمئل صحبتم ،
 کیم ایاس اول سرو گلرغ برله آسان او نیاماق .
 یازغالی کلد قضا اوراق رفسار یگا خط
 دور آهم تاشدوس - کور ساری - چندان او نیاماق .
 قیلادس منیق عهددن برغده دفا اول ب ونا ،
 ایچدی بیدیم دلر بالر برله بیخات او نیاماق .
 ای کوکل دلداددن کوز توتمه الفت نیگا کیم ؛
 ممکن ایرماسدور بری بر برله انسان او نیاماق .

ماز تخی بره بسمل اشیا ج اول قائل مینی ،
 بار منید فصلتا کومید هرمان اونیاماق .
 امیری بز ، فصلتی گز جوانا فصلی باز گامینی هم اوقویلیت .

« گل جانمی خوشه در قلب سیر گلستان اونیاماق
 بار اید گلشنده سرست خرامان اونیاماق
 یار لعلی برله اونیاب بولمان ای شیدا کوکل ،
 بس دیگیل انصاف اید آسانخودور با اونیاماق
 طرفه سرکش سمنه ناز سورما تندانی ،
 گیم اشیا عادت ایرور قیلغاندا جولان اونیاماق .
 حلقه زلفونک گامینی دور کوکلم اونیاب بر گام
 یوقسه عشق آئینی دا بارودور یلقا اونیاماق .
 بابک ایاس گز تار قاسسا اشکیم یوزوم اطرافنیجا
 یاش لرغه رسم دور هرمان پریشان اونیاماق
 کیلیدی یادنیب کوکلموما اشکیم لورودی هر طرف ،
 طفل غم عادت ایرور کیلکندنا هرمان اونیاماق .
 ای کوکل دیوانه لیقتر برله خوش توت خاطر
 گر سنیب برلا تیلرادل طفل نادان اونیاماق
 اونیایغیل فصلی وفا نزدی توروب جان تقدینی
 گر تیلرولسا سنکله طبع سلطان اونیاماق »

منه بر ایکی ذات نیب بری کاشغرلیک بنه بری نمکان لیب دده . ایکی ذات غه سوز لایب کورداس

طرح اعتباری بدون فرق لری بولسا هم ادبیات بر آدم کبی کوردوب تو دوش لری الخ استاد میر
سالفان اساس لری نتیجہ سیدود

مقدم دور کہ برینچہ پیل اول لردا نورک عالمی نیت شرفیادگی یازیلکاشی غزیده ،
شمالدا یازیلکاشینی جنوبدا اوقوش ممکن ایدی شدہ عبد اللہ توقای اثر لری کاپکار ، اورنا تیا
و شرقی ترکستانلیدا اوقوب تو شونار ایدی . فضولی شعر لری تا بوکونچہ هرکیم اوقوب آنگلادی .

« ترکستان ادبیات چیچک لری » مجود سبک آنگان برینچہ اونیورسٹا شعر لری یازیلگان
شعر لری کیم تو شونما ایدی ؟ ترک آماق لری همس تر جان سزا اوقوب آنگلادی و برادی .
خصوصاً صوفی لری اونیورسٹا شعر لری تجلی ، عبدالمحلق اونیورسٹا ، قوتلوق حاجم (شوق)
احمد ضیائی ، فتح الدین نور کبی شعر لری زمانہ فرزندک دلیل دور .

میں ، اوز یورتمیدن کیچک یا شدا اریلیم شرقی ترکستاندا یگیت لیک بلیرم
اوتکوز دوم . شعر لری اوقودم . شعر یازوم . اوقودیلر ، چونک ایمی ترکستان آراسیدا
ادبیات ناچید سیدون فرق یوق ایدی .

شرقی ترکستان مکتب لریده عقیده اوچون بابریازگان بئین کتای اوقولس ادبیات
اوچون نوائی ، هویدا ، مشرب و صوفی اللہ یار اثر لری اوقوتولور ایدی . موسیفا
پیلر ایسہ کوب وقت نوائی شعر لری اوقویور . حتی نوائی شعر لری شرقی ترکستان علماء
لری محفل لری اوقولور ایویک کاشغری آتالک علماء لری بولیش ، ساقی دور
سی نیت صاحبی بہاد الدین مخدوم نوائی دیوانینی غنیدہ ایماس ، غمہ سینی ہم یازیلور ایدی .
صونک زمانلوردا ملاذاکر جان فرقہ یازکندا بیادی ، یازکند خلق ، استاد لیک رقبہ سینی
بردی . بالہ لری اوقوتدی ، شعر لری ایسہ اوشہ فلفقہ تارکالری ، خلق مولانا فرقہ صاوق
برادر لیک و فلفس لیک لری ساقلادی . حیات وقتیدہ غنیدہ ایماس و فانتیون صونک قبر
لری زبیر تگاہ قبلیب آنگان ایدی .

منبت بود دلیل لرمدن . بان تو کینزم . بوی کپودی دین گان قبلینا سو . من اور .
 منگوره کردن بیراق دور من . فقط شاهدیم بولوب تورگان عرب لرمدن او چون کافی دلیل دور
 بوگون ۱۹ عرب دولتی برجامه بیغیلکا ندور . بولونی هربری اوزی نیت مستقل حکومتی گان ایله
 دور لر و عموم مللکله جمعیتی نیت اعضا لر دور لر .
 بو عرب لرنی طهور سیگا اعتبار قبلینسه بر . بولونی آنکلا بالماس در هر ده فرق لری بار دور .
 مثلا بر سودان بیلک بدون نینه بر مغرب لرک عربی سوز لاتیپ کوردسه بیلینادی . امان
 یازسه بر ادبیات لری بته دور . توختا دسز تو شونز لادور . کینتری قطع لرگه یا بیلیم
 تورگان عرب لرنی جمعلب تورگان عامل ادبیات لری دور . بولونی صیجکم . بان عربیزم .
 دنگانی ایشتمک انم لوق . بز نیت ترک آبیاق لری عم شوا اعتبار بون ادبیات برسی صیلا
 آلسار بیوک منفریز علی شیر حضرت لرینی چیزق لری بر لیکر او چون پارلاق حجت بوللا آور اهرکا .

الغبا

الغبا . هر ملت نی اساسی بار لرگی نه کور ساتکوی حجت دور . بز نیت اد بیات من
 علم د فن کیشیلر لریمز * عرب الغباسینی اساس قیلیم اوز اثر لرینی یاز گان دور لر .
 هر بر زماننی آدمی . اوتوشینی آنکلامت او چون تا در بیلرگه مراجعت قیلادی .
 ایسکی علم اهل لرینی تا نیماق و اولر قالدیر گان قیمت لیک علم کردن فائده لانا ق اوچون هم
 اوشه زمان یاز و لرگی مراجعت قیلادی . بز نیت تا نیخلف عالم و شاعر لریمز یازیم
 قالدیر گان اثر لری قولیمز دا موجود دور و یاز دنیانی قیبی برکتا بخانه کور ما غمز مکن دور .
 حسنه ۱

ابن سینا، فارابی، بیرونی، بلخی، نوایی، جامی، لطفی کبی معلم لریر - علامه
 لریرنی اثر لری دنیا دولت لری (لهجی) کتاب خانه لریرا ترودیتی . پروردن قیسی
 برنگی حاجتی مز تو شمسه او شمسه خانه لر طلب قلگان پل نه ترلاب کو چوروب آیش
 مجبور دور مز . یوسف حاجب نی قوتا تقو بلیک ، کتابی نه وایانا کتاب خانه سید
 کو چوروب آلفی بولگان تیه کله کومتی نه بودشه سی طلب قیلنگان پل نه تو لامک
 دن عاجز کیلگانی روشن دعد . برکت برسون ، محمود کاشغری نه ، دیوان لغت الترک
 کتابی دنیا پر نسجه اولاراقه کیه دا ساقلا نمده دور .

بز لرینی اوز با بلیغیز - اوز اثر لری اوز لریرگ ساتبور ایگان ، اونی کو چوروب کیلگان
 دن کیرینه تر همان گه حاجتی تو شاد دور . توغری دن توغری اوز خلقی گرا و قوتی مالیر .
 سببی ایسه اولر تو لنگان ابلعبا بز تو لانیب تو رگان الفبا لرینی تو شمسه سلگی دا دور .
 میں ، ترکیبی « تو جاتیله » موزه خانه سیدا الفخ استاذم نوایی حضرت
 لرینی اثر لرینی کوردوم ، تو فتنه سزا او قودوم ، تمام معنای لریرگ تو شوندم - آکلردم .
 شو وقت یانیدا تو رگان تو دک میندن « بوتیل نی قد بردن و خطانی قیسی
 دار العنون دن اور گانذ لیک؟ دیب سورا ایگان ، اولرگه تعجب ایما س
 افسوس نظر م بده قارادم ^{حجاب} ^{حجاب} اور نیگا (اولرگه ایستد بریب) بریب او قودوم .
 همه لری : اوز تیلیر اکیه نکو؟ دیب عبرتدا مال لریر . بولر ، اوز تیلینی او قویا لمای
 بهره سز مال گان لینی نه سببی ^{الفبا} ^{الفبا} ایدی .

میں ، بو مقده نی بر آرزو چو زینجه یوقوم . او قو چلیرینی معنوی او تو نامن !

میں

بز لرینی ادبیات مز خصوصیت لری لریرا عرب ، فارسی تیل لری آرا لاشیب پورا دی
 البته ، او کله لر اور نیگا اوز تیلینی قاییب کرگوزوش بولون بوکم چیلیر نی تو زایش مکنده دور .

فقط بواسطہ یوں تو مایق بر۔ ایک کونڈا بولادور فان ایش ایس، اوزاق حرکت بدون اوز
جای گا تو مایق امکانی بار دور۔ اونڈ قدر خلیقزنی بپوک با بلیق کر میزدن مردم قیش نالایق دور۔
شوندیک اوجون تو بندا شخصی فخریم فی میدان گ تو شور مایق دور من۔

۱۔ تیلیر دا برگ تو شولوب یورگان عرب، فارس تیل لرینی اوز املاسی بدون
یا زبلیا۔ معنی مقارقات ممکن ایس دور۔ مثلاً: تعویض، تعویذ کلوری نیک اولی
سی موصی بریش۔ اور نیک بریز بریش معناسیک کیلے ایکینی سے پناہ تیلانش۔ ساقلانش
معناسیک کیق دور۔ بز، ش کلوری صوتکفی الفبا لریز ہون۔ تہ ویز۔ تہ ویز۔
یا زساک، لاتین الفبا بدون۔ Daviz - Daviz - یا زامز، روس الفبا سی
بدون ہم۔ Tabuz - Tabuz - یا زامز۔ یو فارسی حرف لر کسب
بسی کلوری آخردن مقاریب بر۔ ہم معناسینی آکلانا مایوی۔ اوز املاسی دون
باشقا خیلدا یا زبلیا ہون معناسینی مقاریب بولمادی۔ شوندیک یک ضم ازم۔
کلوری ہم اوشہ مثال گ باش ایقادی۔

خصوصی تجربہ دا، عرب کہ کلور اوز املاسی بدون یا زبلیا۔ معناسیدون فائدہ لانش
امکانی یوقدور۔ عثمانی شاعر صبا پاشا فی مشہور ترجیح بندی لاتین الفبا سی
بدون باسیلکانینی آدم۔ عرب حرفیگا کوچوردوم۔ (کوچوردش وقتی دا حد امکان مدافعہ
دن او تکوزوب عربی جملہ کوچوردوم) بر نیچہ پل اوتوب شو ترجیح بندی اوز زمانہ
سیدا عرب حرفی بدون باسیلکان نسختہ سی قولو مگا کیلیدی۔ یا زگانم بدون سا لیستور ووب
کوردوم۔ نتیجہ دا جو دہ کتہ خط لریم ظاہر بولو کیلے معناسر ہم اوز اور نیک تو شیا گانیدن مجالت
بولدم۔ میں کبی دقت بدون اوتوب۔ یا زگان وہ شول خطا لر بولسا، عادی اوقور جہلیر
اوقوتامین دیب باسہ خراجتی تولا ب یوردش بہاوردہ ایگانلیک گا تو شوندیم۔
لغظ، فدایی، فضولی اثر لر ہم شونڈای نتیجہ آیش بدون اوز قیمتی ن یوقاتکان دور۔

بز. مستندی نیز بر طرفید هم نظر سالاید.

آی بیک یا زنگان نوای رومانی بود تا شکر او قوتاق او چون ، شیخی الفبائی او قوی اولاد و غایب
 کیشیرد تقدیم قبیلگاننده بر - ایکی کوندا قانیا ریب بریستی . جواب لوی بو حرف بدون
 ایکی میراث لونی کوروب بولماید ، حرف ل کله لرن معنا سینی آنکرتا لماید . قیمت بیک جای
 لوی تو شو نما سلیک آرقا سیدا ۴۴۱ قالیب کیتادی دیشتیر . صونکره بر یوردت اتم آی لوجه
 اوروزوب عرب حرفیگا کوجوردی و قوله - قول بولوب او قوش ل کوردی . تا بو کونجو طلب
 کار ل نوبت سا قله ما قدا دور . عقتا کوجورگان کاتب نی دقتی بافتیشی آرقا سیدا
 کوزی عاجزلاستی .

نوای رومانی عربجه ترجمه قبیلگان ایگان ، اشتیاق بدون اوزاق کوشش ل آرقالی
 برنشدسی قولیز ل کیلدی . مقاروه ادستید کتبه حرف بیلا یا ز بلگان ، آی بیغ ، اسمیگا
 کوزوم تو شکاندا ، استا گانم بوا یس ایسی ، دیب رد قیلیم . کیشیرگان آدم ، شو . شو .
 دیب تا شلوب کیشکاندن کین او قوم . ای واه ، کاشکی تولوگا آملگان و او قوما گان
 بولور اییم ، زار - زار بغلاما گان هم بولور اییم . آی لوجه عتلم ، نکریم ندامت بدون او قوی .
 ترجمه ، روس چه یاکی انگلیزجه دون قبیلگان بولسه کرک ، مصدری معلوم بولمادی
 هر حالدا نوای اسینی - نوفوی - خدیجه بیگم نه ، خودنیشتا بیغم . دیب
 ترجمه قبیلگانندور . آدم اسم لری ، بر اسم لری بتونلای اوزگار یب قیسی دنیا دن کیشکانه
 نا معلوم بر نرسه بولوب حقیق دور . اگر ، رومانی اساسی متنی عرب حرفی بدون
 یا ز بلگان بولسا ایسی هیچ بر خطا سنر تو غری حیا ویرا ایسی . یا ز شیخی الفبائی بولوب
 روس چه - انگلیزجه لرگه کوجوب بولوب اوز اصالتی بدون قیمتی نه یوقا تکا نندور .
 خبر اجنبی لرنجه قبیلسه قیلا دیوسون ، مادام که یا ز غوجی اوز بک دور ، خدیجه ، نوای ،
 آی بیک نی اوز خلقیگا آسان گیز او قوتکا نندور . ترجمه مرحله لریدا اجنبی اصطلاح

در بدون اوزگارگان کنی نیز شرق خلقی تولید گیر ما قبی اکیان ، اوزبک ایس ، روس
 اعتباری بدون کرگان دور ، اجنبی در تعلق چه اوقوب ترجمه قییش ساری سید پوزد لگان دور
 مینی آن لرجه رنجیب پروموم و سبب بولوی . اگر مولفی میں بولسام ایوی ، اکیچی یازو چیلکی
 قییش گه توبه قییب یازگان بولور اییم .

رومانی اوزبک تولیدگی سید ، نیش حرف بدون یازملگان ، محض الدوله ، کلمه سینی
 اوز جاییگه قویای کیوب مراجعت لردا بولوی نهایت ، باشند اشر لردن نوائی گه بر میسینی
 لقب لردا سید ، محض الدوله ، یازملگان بنا شوا مله ده کورساتیلگان یازملگان ،
 و توغریسینی کورساتا بیلگان ایویک .

تو نیش اوچون ادیب لر نیز میزن فکر سورا سالر ، الغاب ز عرب حرفی اساسیدا
 بولسون ، دیب قطعی جواب بیار اییم .

ایوی مستندی اکیچی یوزینی هم کر و ب عقابلیک .

بزنیش تیلی مزدا عرب لردا یوق حرف لر نیز بار دور ، منه بر باب گه کوب اهمیت بر ما عمر
 لازم دور ، بو عقدا استاذ نیز علی شیر نوائی ، میزان الاوزان ، « حاکم اللغین »
 کتاب لردیا بر آرز بحث اتیکان بولسه هم اوسته حرف لر گه خاص علامت قویوب کورساتماگان
 دور لر ، (بیلگه بزرگ کالدریگان بولسه لر کرک ، چونک کاروان آردا سیدگی توبه نی یوگی
 آنخر بولادی ، ایلگری کیچکا نردن قانغان یوکنی آنخر گه سیگا یوکلانا دور)

عرب حرفی بدون ایشلا قیب تورگان نیز « و » بزنیش تیلی مزدا تورق خیل توغرم قیلینادی .
 بونی لاتین چه بدون : لا ، ملا ، 0 ، 0 ، دیب آیریلگان ایویک ، ایوی بز شول ، و حرف
 اوستیگا بعضی اشارت لر نی قویوش بدون تورق خیل اوزن چهار ماغز لازم دور ،
 د قویولادورگان علامت لر نی کورساتم ، چونک بر کیشی دورن ، ادبا لر نیز بونی حل ایماق
 لویگه شهبهم یوقدور) و ، 0 ، ف ، 0 ، ف ، ملا ، و لا ، کبی

و نیز عربچه را ایشلاقیب تورگامنز « ی » حرفی علم لاتن جه پلا « ۸ ، ۷ ، ۶ ، ۵ ، ۴ ، ۳ ، ۲ ، ۱ » کبی
 تورتا اون هقارادور . بونی هم بعضی اشارت علامت لری بدون قوللانیس مکنندور .
 و نهایت عربچه را ، جمله آرماسیدا کیلیب تورگامان « ه » حرفینی آخری قوشوب
 یازیلدورغان نوعی « ۶ » دور . بونده مستقل بر حرف ایجا دایتمکله اوز تیلیمز
 دایگی حرف لرمیدان گه هقار . شوبدون برگ بر آزا میتری راقدا ایجا دایتمکله
 « ک » ، « چ » ، « پ » ، « و » ، « گ » ، « ژ » ، « ح » حرف لری نیز اولگی
 کبی قوللانیس مکنندور (بونده تلفظ اوردگانیب مالگاندور)
 فقط . « ک » ، حرفینی قالیب راغنی بولیش . « نغ » ، « ادهون » ، « غ » ، کبی بر حرف قوشوب
 بدون اوز حرف لرمیزگ یول آهچان بولورمز .
 اگر ، شوندا ای بر اصول قوللانساق ، قدیم آثار لردن تولوق فائده لانیس بولا علمیز
 دایگی علم فن نه هم کئیگوسه نسل لرمیز تقدیم ایماققا نائل بولورمز .

مین ، اوز یازور مینی شیوه مزگ اویغون نوسورماق ادهون ذکری کچکان کبی حرف
 لر استعمال قیلمایچی بولدم ایسه دا ، اولوس و ادبا و لریزنی قرار و تصدیقی بولمای
 برکیشی طرفیدن تزلولب ، زورلب اوتوشنی قبول قیلمادم و قوللاندیم . بر علمی
 مجمع نی قرار دن صونگر قوللاناق آرزوسندا دورس .
 زمانه مز مینی قولوم گایور تیدن تاشقاریدا قلم بیدی . علم دن بهره سز مالدم . بر گنیه ،
 کوزوم کورگان تجربه لری اوز میگه استاذ قیلیم . بر یوزیدا یا شاپ تورگامان قومیم نی هم ، فکر
 لرگی قولاق سالگام بار . اخصوسکه اولر آرماسیدا ادبی جهت دن استاذ لیک قیلا آلا دور
 کیشیلر نیز نایاب دور . موجود لری ایسه مینی یوقارنی فکر مینی دستک لاگان دور لر .
 استاذ میز نرای حضرت لری نیز مینی دن جقیب بریم عصر ایچیدا روح خیل انبیا و املا

لرگه بائن اور گلانیزگه ناراضی بولوب یوگاندر یا شیرین ایس دور. مادام که موجود بینی
 قبول قیلا دیلر. اساسلیک، اوز لری کوتکان قاعده هم توزا آلاماچ، هر جا بدیگی لر
 اوشه جانی هفت، حرف لرگی کو چوش بدون اوز بار لقی لرینی یوقا تیب یبارش قیغوسینی
 هم سیزاس مانگه کیلیب کالکاندور. اگر بولونی هم اساسلیک قاعده لری بولسه ایوی
 ادنی حکم توتوشیگه مجبور بولگانلری دیک اولاد لرینی هم اوشه اساسگه موافق اولگانا مار
 ای دیلر. بو هفتا مهمل قاراش لرینی اساسگه دقت قیلاق بزرگ و وظیفه مزدور.
 و جاجتین یاشا ماندا بولگان ایس لرینی ادبی جهت دن تریک ساقدهب قالماق بزرگ توشکاندور.
 مادام که بزنیگ تاد لرینی یازلیق لرین بر اساسگه باغلق ایکان، اونی تاو بیدار ایکان
 لرینی "دهی" "بان اسلام" حرف لری دیب تیکاروی توتوشوش، حیرانی با بلیق
 لرینیزگه قاراش عشیان دور. یا که با بلیق لردن داز ایلمش، خلقنی اوز آکل شویرش دور دیب
 اولدی لری.

خانه

بار دور - تیلیر - محجب هر ا بلیق هر کیمیکه اینیسته بولغا و عاشق
 هر جمله سیدور بیتیگ کالالیق سوز بره قلم هفتا موافق
 بو تیلدا ایرور گوزل هفتاق
 نازیک لیگی بار، اصالتنده هم ساده بیگی قیا فتنده
 ایرکین بیگی دور فصاحتندی آدین بیگی هم بولا غتنده
 ضمنند معانی دقائت
 تا غمسه نی پرده سی آچیلدی نازیک لیگی هسندک تا نیلیدی
 شیرین بیله لیکن کوردلوی مهوش لری برده بر تیریلیدی
 آلقیشلا دی - تا بودم - خلدیق

بو معرکہ کیمچدگی زمانہ، علوم، ادیب، داهیانہ
آلہیا او قولدی داستانہ، قایل بولوب - انزا - نکتہ دانہ

تصدیق ایله بیدیر و نائق

شہ، باشیدا اوزکی تمام، کینگان ایوی سادہ یانہ جامہ

طاووس پرین قولیا جامہ، بو، با برابری یا زاردی نامہ

اوزبک تیلگیا خلی مولایف

عسکر تیلی برلادیب یسا اول، پایدقچی زعم آتاب قراول

آشچی باشینی یازیب بکا اول، حتی ک یا کاول و شیفا اول

قوللانیش ایوی بولونی سابق

تیلر بورالیب - بوگون - بوزولدی، حرف اورنگیا اوزگا حرف توزولدی

او خوشی عدلہ سی اوزولدی، فن، دیب نیجه تیل نی کرگوزولدی

بیگانہ چیلدی کورولدی فائق

بو تیل نی یگیت لری ادبوشکای، تا کیم، بوسوزوم درس ایشکای

اولگان تیلیرنی یترگوزوشکای، غربتدا - مینی - قودا نترمشکای

ماهورگیا بو اییاسی لایف

ادقو

توقو چیلیم گر تشکر بیدیر یار، تعظیم ایله اجازت لرنی تبلان

لغیر، غرم

۱۹۱۰ / ۹۹ هـ

۱۹۱۰ / ۷۸ م

بخش لرنی کوردوم، اوز خلقی او بو خدمت قیلر، ایل نی حالینی سوراب، خدمت نی خدمت قیلر
کیم باشیدا الم بولسا او، چکیکای درونی، چاره ایزلاپ، اوققان آدم لر بیلر صحبت